

Predarea limbii române la Universitatea „Jean Monnet” din Saint-Etienne (Franța)

Iolanda STERPU

I. Predarea limbii române în Franța în cadrul lectoratelor de limbă, cultură și civilizație românească

Promovarea culturii și civilizației românești în afara granițelor țării se realizează printr-o rețea instituțională din care fac parte institutele culturale române, înființate în mai multe capitale ale lumii, secțiile culturale ale Ambasadelor, lectoratele de limbă și civilizație românească, diferite structuri neguvernamentale, precum asociații de prietenie, fundații etc.

În promovarea limbii și culturii românești în străinătate activitatea lectoratelor este esențială. Acestea sunt co-administrate de statul român, prin Institutul Limbii Române (ILR), instituție de specialitate în subordinea Ministerului Educației, Cercetării și Inovării. Lectoratele funcționează, în general, pe baza acordurilor interguvernamentale, a protocoalelor încheiate între ILR și instituții de învățământ superior de peste hotare sau pe baza altor acte normative. Prin ILR funcționează, în prezent, 37 de lectorate de limbă, cultură și civilizație românească în universități din Europa, America de Nord, Asia, cele mai multe existând în Franța și în Italia.

În Franța, după cum reiese de pe site-ul ILR (www.ilr.ro), limba română se predă în 13 centre: Aix en Provence (Université de Provence – Aix Marseille I), Avignon (Université d’Avignon, Faculté des Lettres et Sciences Humaines), Bordeaux (Université „Michel de Montaigne” – Bordeaux 3), Dijon (Université de Bourgogne, Faculté des Langues et Communications Etrangères), Grenoble (Université „Stendhal” – Grenoble 3), Lyon (Université „Jean Moulin”, Faculté des Langues), Montpellier (Université „Paul Valéry”, Faculté des Lettres), Paris, INALCO (Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris III (Université de la Sorbonne Nouvelle), Paris IV (Université de Paris IV, Sorbonne), Saint-Etienne (Université „Jean Monnet”, Faculté d’Arts, Lettres et Langues), Strasbourg (Université „Marc Bloch” – Sciences Humaines Strasbourg 2), Toulouse (Université de Toulouse II – Le Mirail). Din cele 13 centre, 7 reprezintă lectorate administrate de ILR (Aix en Provence, Grenoble, Montpellier, Paris III, Paris IV, Saint-Etienne, Strasbourg).

Lectoratele funcționează, de regulă, în cadrul Departamentelor de Italiană ale universităților: Departamentul de studii italiene și românești la Universitatea din Grenoble, Departamentul de Studii de limba italiană și limba română la Universitatea din Montpellier, Departamentul de italiană și română la Universitatea din Saint-Etienne, UFR (Unité de Formation et de Recherche) de studii italiene și

românești la Universitatea Paris III, UFR de italiană și română la Universitatea Paris IV. La Universitatea din Strasbourg, lectoratul de limba română funcționează în cadrul Departamentului de studii românești iar la Aix en Provence, pe lângă Departamentul de lingvistică comparată a limbilor romanice și de română.

Studiile de limbă și civilizație românească din cadrul acestor lectorate au în vedere trei aspecte complementare și indisociabile: limba română, cultura și civilizația românească și literatura română. Cursurile sunt concepute, în primul rând, în vederea însușirii limbii sub aspect comunicațional. Ele își propun nu numai însușirea structurilor fundamentale ale limbii române, ci și aplicarea acestora în conversația curentă. Se urmărește dezvoltarea competențelor lingvistice stabilite de Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi și anume: înțelegerea limbii vorbite, exprimarea orală, înțelegerea limbii scrise, redactarea corectă a unui text scris, interacțiunea în conversație.

Pentru înțelegerea modului de funcționare a lectoratelor de limba română din Franța, o prezentare succintă a cursurilor propuse de fiecare ni se pare utilă.

Universitatea din Aix en Provence (Aix Marseille I) propune, prin Departamentul de lingvistică comparată a limbilor romanice și de română, studii complete de limba română: Licență (3 ani), Master (M1 și M2) și Studii doctorale, fiind singura universitate din Franța unde studiul limbii române respectă reglementările procesului de la Bologna. Licența de română (Licence LLCE spécialité „roumain”), nou creată, este aplicată din anul universitar 2008-2009. Este singura licență de română care există în Franța, în afara celei de la INALCO Paris. În cadrul licenței sunt propuse cursuri de limba română contemporană, de literatură și civilizație românească, de exprimare orală și scrisă, de lingvistică comparată a limbilor romanice. Masterul de limba română cuprinde cursuri, apoi susținerea unui memoriu de aproximativ 50 de pagini (M1) sau 70 de pagini (M2). Studiile doctorale de română propun ca domenii: Civilizația românească; Societate, politică, cultură, literatură; Istoria României (în special secolele al XVIII lea și al XIX lea); Relații, influențe franco-române; Limbă și lingvistică românească, inclusiv limba română ca limbă străină (didactică, studii contrastive etc.). Limba română poate fi studiată și ca disciplină opțională de către studenții de la toate departamentele universității sau, de sine stătător, în cadrul Diplomei universitare (DU de Roumain). Aceasta din urmă se obține după trei ani de studiu (6 semestre). Până în 2006, limba română era predată doar la Aix en Provence; începând cu anul universitar 2006-2007, limba română se studiază, ca disciplină opțională, și la Marsilia, unde Universitatea din Provence a creat o filială a domeniului Litere-Științe umaniste.

La Universitatea „Stendhal” din Grenoble, limba română se studiază ca disciplină opțională, pe parcursul a doi ani: în anul I, există un curs de Inițiere în studiul limbii române (Nivel A1 – introductiv), desfășurat pe parcursul a două semestre, iar în anul al II-lea, un curs de nivel A2 – intermediar, cu durata de două semestre. Studiul limbii române nu este finalizat printr-o diplomă universitară sau printr-un alt document oficial care să ateste nivelul cunoștințelor dobândite. Pe lângă cele două cursuri de limba română, în programă mai este prevăzut și un curs deschis de Cultură și civilizație românească, de un semestru. Cursurile de limba română sunt propuse în cadrul Departamentului de limbi pentru specialiști în alte discipline (LANSAD – Département de Langues pour spécialistes d’autres disciplines), alături

de alte 15 limbi străine, ele adresându-se tuturor studenților, indiferent de specializarea pe care o urmează.

La Universitatea „Paul Valéry” din Montpellier, limba română are statut de disciplină opțională, ea putând fi aleasă de către studenții din anii I, II sau III de la Licență (6 semestre), dar se poate studia și independent, în cadrul Diplomei universitare (DU de Roumain), timp de doi ani (4 semestre).

La Universitatea Paris III – Sorbonne Nouvelle, limba română este disciplină opțională și se studiază timp de doi ani. Ea este propusă studenților de la Licență din anii I și II. În anul I există un curs de limba română și unul de istorie și civilizație românească, iar în anul al II-lea, un curs de literatură română. La sfârșitul celor doi ani se poate obține o Diplomă universitară (Diplôme de Langue et de Civilisation Roumaines – DLCR).

La Universitatea Paris IV – Sorbonne, limba română se studiază ca disciplină opțională, timp de doi ani. Există un curs de Inițiere în limba română (de două semestre), curs destinat studenților din anii I și II de la Licență, și un curs de Cultură și civilizație românească (de două semestre), care se adresează studenților din anul II de Licență. Din anul universitar 2009-2010, programul de Inițiere în studiul limbii române se va desfășura pe parcursul a doi ani (4 semestre).

La Universitatea „Marc Bloch” din Strasbourg, Departamentul de studii românești propune cursuri opționale de inițiere în limbă, precum și cursuri de limbă, literatură și civilizație pentru nivelele avansate, de la nivelul Licență I până la Master II. Din 2007, româna este propusă și ca Diplomă universitară, constituită din 8 module.

La Universitatea Toulouse II - Le Mirail a existat, până în 2007, un lectorat de limba română, care funcționa în cadrul Departamentului de limbi străine. Limba română făcea parte din grupul limbilor „asociate” („enseignements rattachés”), alături de olandeză, ebraică, croată, și era propusă ca disciplină opțională, ea studiindu-se timp de trei ani. La sfârșitul studiilor se putea obține o Diplomă de studii practice de limba română. Timp de doi ani a funcționat și o structură de învățământ deschis la distanță, dar numai pentru începători. Din 2007, postul de lector s-a desființat, însă s-a reușit păstrarea secției de limba română prin semnarea unui contract de „chargé de cours” cu plata de două ori pe an. Pentru a avea acest contract la universitate, lectorul care a funcționat aici până în 2007 a trebuit să înființeze un cabinet particular pentru română (Gabor Formation – Traduction).

Constatăm, așadar, că în universitățile franceze limba română nu se bucură de o poziție privilegiată. În afara universității din Aix en Provence, la toate celelalte limba română este propusă doar ca disciplină opțională, ea studiindu-se timp de doi sau trei ani. La sfârșitul studiilor de limba română, la unele universități se poate obține o Diplomă universitară de limba română (DU de Roumain), care însă nu este recunoscută decât de universitatea care a eliberat-o, ea neavând statut de diplomă națională. Singura universitate din Franța care propune pentru limba română un parcurs complet, cuprinzând licență, master și studii doctorale, este cea din Aix en Provence. Acest parcurs complet este însă propus nu în cadrul lectoratului de limba română, ci în cadrul Departamentului de lingvistică comparată a limbilor romanice și de română.

II. Lectoratul de limbă și civilizație românească de la Universitatea „Jean Monnet” din Saint-Etienne

Lectoratul de limbă și civilizație românească de la Universitatea „Jean Monnet” din Saint-Etienne funcționează în cadrul Departamentului de Italiană și Română al Facultății de Arte, Litere și Limbi Străine (Faculté d’Arts, Lettres et Langues – ALL) de peste 30 de ani. Ca și în cazul celorlalte lectorate din Franța, și la Saint-Etienne limba română nu este obligatorie, ci se studiază doar ca disciplină opțională, alături de alte limbi, precum araba, catalana, chineza, greaca modernă, portugheza. Ca disciplină opțională, româna este propusă studenților de la Licență, dar se poate studia și de sine stătător, timp de trei ani (șase semestre), în cadrul Diplomei universitare de limba română (DU de Roumain).

Studenților le sunt propuse următoarele cursuri: *Curs practic de inițiere în studiul limbii române* (semestrele 1 și 2), *Curs de limbă și civilizație românească* (semestrele 3 și 4) și *Curs de limbă, literatură și civilizație românească* (semestrele 5 și 6).

Cursul practic de inițiere în studiul limbii române se desfășoară pe parcursul a două semestre (S1 și S2), câte 1h30 săptămânal. Acest curs, care încearcă să îi familiarizeze pe studenți cu sistemul lingvistic românesc dintr-o perspectivă funcțională, are la bază lecții de fonetică și de gramatică, activități și aplicații practice. Elementele de gramatică sunt integrate în texte dialogate și în conversații cu subiecte din viața cotidiană. Evaluarea se face semestrial, sub forma unui examen scris.

Cursul de limbă și civilizație românească, desfășurat pe parcursul semestrelor S3 și S4, cuprinde un *Curs practic de limba română contemporană* (1h30 săptămânal) și un *Curs de cultură și civilizație românească* (1h săptămânal). *Cursul practic de limba română contemporană* urmărește perfecționarea cunoștințelor existente, cu accent pe exercițiile practice de utilizare a limbii, fiind bazat pe activități practice pentru consolidarea structurilor învățate și pentru dezvoltarea fluenței în comunicare. *Cursul de cultură și civilizație românească* este un curs magistral și se desfășoară, în principal, sub formă de prelegeri având la bază subiecte de istorie, de geografie, de etnografie și folclor, de artă și de actualitate. Se urmărește ca studenții să accedă la o cunoaștere corectă și nuanțată a realităților și a caracteristicilor României, în perspectivă franco-română și europeană. Evaluarea se face semestrial și cuprinde un examen scris și un examen oral.

Cursul de limbă, literatură și civilizație românească se desfășoară pe parcursul semestrelor S5 și S6 și cuprinde un *Curs practic de limba română contemporană* (2h săptămânal) și un *Curs de literatură și civilizație românească* (1h săptămânal). *Cursul practic de limba română contemporană* urmărește aprofundarea și îmbogățirea structurilor cunoscute prin adăugarea unor elemente noi, exersarea structurilor morfo-sintactice și lexicale; cuprinde activități practice pentru dezvoltarea fluenței în comunicare, aplicații gramaticale pe bază de texte literare, istorice, de folclor etc., ceea ce implică în procesul de învățare a limbii și elemente de cunoaștere a culturii și civilizației românești. *Cursul de literatură și civilizație românească* este un curs magistral și include prezentarea unor scriitori români și studiul unor texte literare. Evaluarea se face semestrial printr-un examen scris și un examen oral.

Acest mod de concepere a cursurilor arată că, la Universitatea din Saint-Etienne, studenților nu li se predă doar limba română, ci există o deschidere largă spre civilizație, literatură, artă. În felul acesta, studenții sunt orientați în cunoașterea limbii române deopotrivă ca limbă de comunicare și ca limbă de expresie a unei dimensiuni spirituale specifice. Raportul limbă-cultură constituie perspectiva dominantă a tuturor activităților desfășurate în cadrul lectoratului de limba română de aici.

Pe lângă activitatea didactică, lectoratul organizează diferite activități cu rol de promovare a culturii române în Franța, precum proiecții de filme românești, urmate de dezbateri (de obicei în colaborare cu Mediateca universității), întâlniri la lectorat (pe diverse teme), activități la care participă, cu mult interes, nu numai studenții înscriși la cursurile de limba română, ci și alți studenți ai universității sau persoane care activează în cadrul unor asociații de prietenie franco-române.

Studenții care se înscriu la cursurile de limba română sunt, în general, studenți ai Facultății de Arte, Litere și Limbi străine (specializările engleză, germană, italiană, spaniolă, limbi străine aplicate, arte plastice, muzicologie). Aproape în fiecare an, la aceste cursuri participă, în afară de studenții înscriși, și persoane din afara Universității, în calitate de auditori liberi. Motivațiile celor care urmează cursurile de limba română sunt extrem de diferite. Se observă, în ultimul timp, o modificare a motivațiilor studenților, în legătură cu noile realități politice, economice, sociale. Dacă în anii trecuți, la testul în care li se cerea celor înscriși la cursurile de limba română să-și motiveze opțiunea pentru studiul acestei limbi, răspunsurile invocau, în special, asemănările existente între română și franceză/italiană (cei care aveau ca specialitate principală limba italiană) și facilitățile ce rezultă din aceasta sau se refereau la atracția exercitată de limbile și de culturile mai puțin cunoscute („Am ales să studiez limba română pentru a descoperi o limbă și o țară necunoscute”; „Limba română este o limbă puțin vorbită în Franța. Eram curioasă să cunosc această limbă”), în ultimul timp au apărut motivații noi. Tot mai multe răspunsuri invocă acum ceea ce se numește „motivația instrumentală”¹ (Grinan 2006: 113), limba română fiind studiată pentru utilitatea ei, având în vedere intrarea României în Uniunea Europeană. Cunoașterea limbii române e văzută de unii studenți ca un avantaj în găsirea, în viitor, a unui loc de muncă. Astfel, o studentă la limbi străine aplicate, care dorește să lucreze în comerțul internațional, se referă, în răspunsul său, la delocalizările de întreprinderi din Franța în România și consideră că a vorbi curent limba română poate constitui un atu suplimentar în momentul în care își va căuta un loc de muncă: „România, care a intrat de doi ani în Uniunea Europeană, este o țară unde există tot mai multe delocalizări de întreprinderi străine; în consecință, a vorbi în mod curent limba română va constitui un atu suplimentar pentru mine în viitor când îmi voi căuta un loc de muncă”. O altă studentă este de părere că limba română poate constitui o oportunitate pentru a lucra în România ca profesor de limba franceză sau în Franța ca traducător. În răspunsul său, un student consideră limba română o limbă rară, dar utilă și se referă și el la

---

¹ „La motivation instrumentale qui fait que l'on apprend une langue pour sa valeur utilitaire (pour son avenir professionnel, pour voyager)”.

întreprinderile din Franța care se instalează în România: „În Franța puține persoane știu să vorbească limba română. Voiam să învăț o limbă rară, dar utilă. Și cred că limba română este utilă, având în vedere întreprinderile străine care se instalează în România și intrarea țării în Uniunea Europeană”. Un alt student consideră limba română „o limbă de cooperare economică și culturală”. Utilitatea studiului limbii române este invocată și de cei care se pregătesc să efectueze stagii Erasmus la diverse universități din România: „Am ales ca disciplină opțională limba română în ideea de a studia un an în România în cadrul programului de mobilități Erasmus. Vreau să învăț limba română înainte de a pleca pentru a putea călători fără bariere lingvistice; e mai ușor să faci cunoștință cu diverse persoane dacă știi limba țării pe care o vizitezi”. Alte răspunsuri subliniază interesul studenților pentru limbile și culturile țărilor din Europa de Est („Mă interesează limbile și culturile țărilor din Europa de Est”; „Consider interesante limbile țărilor din Europa de Est”) sau dorința de a studia o limbă străină diferită de cele care se studiază, de obicei, la colegiu sau la liceu (engleza, germana, italiana, spaniola): „Am ales să studiez limba română pentru a face o schimbare, pentru că, atât la colegiu, cât și la liceu, ne sunt propuse mereu aceleași limbi străine (germana, engleza, spaniola, italiana). Deci, din moment ce am avut posibilitatea să aleg o altă limbă, care, în plus, îmi era total necunoscută, am spus «Da». Și apoi, probabil că e singura dată în viață când pot învăța câte ceva despre limba română, deci mi-am spus că trebuie să profit de această ocazie”. În unele răspunsuri găsim și motivația numită „intrinsecă”² (Grinan 2006: 113), aceea care se referă la satisfacția pe care o poate procura învățarea unei limbi străine: „Învăț limba română pentru că îmi place să învăț limbi străine”; „Voiam să cunosc o limbă străină în plus”. Există studenți (unii dintre ei benevoli în diferite asociații franco-române) care se înscriu la cursurile de limba română în urma unei vizite făcute în România, vizită care le-a stimulat interesul pentru limba, cultura și civilizația românească: „Sunt voluntară într-o asociație înfrățită cu o comună din România, Constantin Daicoviciu (Caraș-Severin), și am putut descoperi viața rurală din România. Cu această ocazie am avut «un coup de foudre» pentru locuitorii ei și pentru cultura română”; „Am descoperit România în timpul unei vacanțe de vară și m-am simțit atras de oameni, de limba și de cultura română”.

Se constată, așadar, că în general studenții nu aleg la întâmplare să studieze limba română, fie ca disciplină opțională, fie independent, în cadrul Diplomei universitare de limba română. Importante sunt și ecurile pozitive pe care le au asupra studenților cursurile de limba română din anii trecuți: „Am auzit opinii favorabile despre acest curs, ceea ce m-a ajutat să aleg și nu regret alegerea făcută”.

Toate acestea ne motivează și pe noi ca profesor și determină o dinamizare constantă a activității noastre didactice, precum și a celorlalte activități pe care le organizăm în cadrul lectoratului pentru promovarea culturii române.

Au existat și situații în care studenții, deși au dorit să se înscrie la cursurile de limba română, nu au putut-o face, deoarece limba română nu funcționa printre

² „La motivation dite intrinsèque, c’est-à-dire la motivation que l’on peut avoir à apprendre la langue étrangère pour le simple plaisir de le faire”. Despre motivația „intrinsecă”, vezi și Legendre 2000: 885 „Motivation qui réfère au fait de faire une tâche ou une activité pour le plaisir et la satisfaction que l’on en retire pendant sa pratique ou sa réalisation”.

disciplinele opționale care le erau propuse, sau situații în care disciplina opțională (în cazul de față limba română) figura în programul studenților doar pentru un semestru.

Numărul studenților care aleg să studieze limba română variază de la an la an, numărul cel mai mare de studenți înregistrându-se, de obicei, la Cursul de Inițiere în studiul limbii române (anul I). Prin adaptarea continuă la cerințele și la nevoile studenților, precum și prin calitatea prestației didactice, ne străduim, în permanență, să determinăm o creștere a interesului studenților pentru limba și cultura română și să-i păstrăm, în felul acesta, pe cât mai mulți dintre studenții care se înscriu în anul I, și la cursurile din anii al II-lea și al III-lea. Cei care aleg să continue studiul limbii române și în ceilalți doi ani – e adevărat, mai puțin numeroși decât cei care se înscriu în anul I – devin, în final, buni cunoscători ai limbii române. Acești studenți reușesc, la sfârșitul celor trei ani de studiu, să citească ziare, reviste și cărți în limba română, să comenteze texte de literatură română, să urmărească reportaje, diverse emisiuni și filme în limba română și să discute pe marginea lor. Ei mărturisesc adesea că ajung să aibă o imagine mai amplă și mai nuanțată asupra limbii, culturii și civilizației românești și datorită cursurilor complementare introduse începând cu anul al II-lea: cursul de civilizație românească (în anul al II-lea) și cel de literatură română (în anul al III-lea). La sfârșitul celor trei ani de studiu se obține o Diplomă universitară de limba română, care, din păcate, nu are statut de diplomă națională, ea fiind recunoscută doar de universitatea care a eliberat-o. Aceasta reprezintă una dintre chestiunile sensibile cu care se confruntă, de altfel, toate lectoratele de limba română din Franța.

O situație supărătoare o reprezintă și dotarea precară a lectoratului, lipsa aproape totală a mijloacelor audio-vizuale, mijloace moderne indispensabile astăzi predării limbilor străine. Fără acestea, activitatea de predare/ învățare a unei limbi străine nu este atractivă nici pentru profesor, nici pentru student. Lipsesc, mai ales, materialele destinate predării culturii și civilizației românești, lipsă remarcată, de altfel, și de alți lectori care au predat limba română la Universitatea din Saint-Etienne.³ În plus, până în decembrie 2008, lectoratul primea regulat din România diferite periodice, trimise de Institutul Limbii Române din București. Însă, din ianuarie 2009, din cauza restricțiilor financiare, Institutul Limbii Române a încetat să mai trimită periodice lectoratelor de limba română din străinătate. Ca atare, anul acesta, în afara revistei „Noua literatură”, nici o altă revistă sau ziar nu au mai ajuns la lectoratul de limba română din Saint-Etienne, lucru care nu a trecut neobservat de studenții de aici, obișnuiți ca, aproape săptămânal, să aibă la dispoziție periodice din România. Din păcate, toate aceste neajunsuri nu fac decât să limiteze interesul studenților pentru limba română.

Problemele cu care se confruntă lectoratul de limba română de la Saint-Etienne sunt, de fapt, problemele tuturor lectoratelor de limba română din Franța. Deși s-au făcut eforturi în vederea rezolvării unora dintre aceste probleme, remarcabilă fiind contribuția Institutului Limbii Române din București, lucrurile trebuie încă mult îmbunătățite, altfel există pericolul închiderii treptate și a altor

---

³ Vezi, în acest sens, Călărășu 1993: 103.

lectorate din cele șapte rămase în Franța. Iar efortul de deschidere a unui lectorat e imens, procedurile putând dura câțiva ani.

Prin cele câteva aspecte luate aici în discuție, am dorit să amintim faptul că lectoratele de limbă, cultură și civilizație românească, care funcționează în diferite universități din străinătate, fac să trăiască limba și cultura română și în afara granițelor României. Prin activitatea lor, lectoratele de limba română încearcă să creeze un loc al limbii române în lume și să trezească interesul străinilor față de valorile culturale românești. Și putem spune că aceste încercări reușesc, atâta timp cât există străini care mărturisesc: „S-a născut o pasiune pentru limba română, care nu se oprește să crească. Limba română mi-e atât de dragă”.

Bibliografie

- Călărașu 1993: Cristina Călărașu, *Diploma de limba română la Universitatea Jean Monnet (Saint-Etienne, Franța, 1993)*, în „Limbă și Literatură”, vol. 38, nr. I-III, p. 100-104.
- Gardner, Lambert 1972: Robert Gardner, Wallace Lambert, *Attitudes and Motivation in Second-Language Learning*, Rowley, Newbury House Publishers.
- Grinan 2006: Emilie Grinan, *A quoi sert l'apprentissage des langues étrangères? Le cas institutionnel de l'Ecosse*, în Gerhard Bach, Gisèle Holtzer (éds.), *Pourquoi apprendre des langues? Orientations pragmatiques et pédagogiques*, Frankfurt am Main, Peter Lang, p. 111-122.
- Institutul limbii române 2009: *Lectoratele de limba română – Presentare*, București.
- Légendre 2000: Renald Légendre, *Dictionnaire actuel de l'éducation*, Montréal, Guérin.

site-uri web:

- <http://www.ilr.ro>
<http://www.univ-provence.fr/gsite/document.php?project=dept-roumain>
<http://www.u-grenoble3.fr>
<http://www.univ-montp3.fr>
<http://www.univ-paris3.fr>
<http://www.paris-sorbonne.fr>
<http://portail.univ-st-etienne.fr/>
<http://www-umb.u-strasbg.fr/etudes-roumaines.html>
<http://www.univ-tlse2.fr>

Enseigner le roumain à l'Université «Jean Monnet » de Saint-Etienne

En France, où, ces dernières années, le nombre des lectorats de roumain a diminué (de 11 lectorats qui existaient en 2004, il n'en reste aujourd'hui que 7) et où l'intérêt pour la langue roumaine est en baisse (comme, d'ailleurs, est en baisse l'intérêt pour d'autres langues européennes : le tchèque, le polonais, le slovaque, le danois), enseigner la langue et la civilisation roumaines n'est pas une tâche tout à fait aisée à accomplir. Notre étude se propose, dans sa première partie, de faire le point sur l'enseignement du roumain en France, dans le cadre des lectorats de langue roumaine et, dans sa deuxième partie, de présenter la situation du lectorat de langue, culture et civilisation roumaines de l'Université « Jean Monnet » de Saint-Etienne et de faire connaître les difficultés rencontrées dans l'enseignement du roumain dans cette université.

*Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași / Université „Jean Monnet”
Saint-Etienne
ROMÂNIA / FRANÇA*